І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і адміністрація:
Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 237. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, WEDNESDAY, DECEMBER 22, 1965 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. СЕРЕДА, 22-го ГРУДНЯ 1965 No. 237. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Вівторок, 21 грудня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

БІЛИЙ ДІМ ПІДТРИМУЄ ЗАКЛИК ПАПИ ПАВЛА VI ДО МИРУ У В'ЄТНАМІ, але не зайняв становища до справи перемир'я під час Різдвяних Свят. Пресовий секретар Білого Дому Білл Моєрс заявив, що Уряд президента Джансона вповні підтримує становище Папи Павла VI, що у В'єтнамі повинен запанувати мир. Одночасно сенатор Джордж Д. Ейкен із Вермонту, який недавно вернувся з поїздки за кордон, заявив, що „досі війну у В'єтнамі виграє комуністичний В'єтнам".

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН У РІЗДВЯНОМУ ЗВЕРНЕННІ ДО ЗБРОЙНИХ СИЛ ДЯКУЄ ВОЯКАМ ЗДА за те, що служать своїй країні та тій справі миру, про яку говорив Христос 2 000 років тому. „Святкування Князя Миру, — пише Президент, —це доба надії й радости, це час для відновлення зв'язків братерства для людей доброї волі всюди на землі". Президент заявив членам збройних сил, що думки всієї нації є з тими чоловіками й жінками, які є у військових одностроях. Деякі вояки є далеко від своїх родин, нехай вони мають можливість із іншими американцями вповні переживати радість Різдва. „Горюємо за тими, які згинули і співчуваємо тим, які поранені в обороні миру".

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ЗАСВІТИВ 80 СТІП ЗАВВИШКИ ЯЛИНКУ НЕДАЛЕКО БІЛОГО ДОМУ, виголосивши промову до 2.000 осіб. Оркестра Морської піхоти відограла Різдвяні композиції; хор із Шарлотти, Північна Каролайна, відспівав колядки, а високі достойники, між ними і секретар внутрішніх справ Стюарт Юдолл, виголосили короткі промови. Цьогорічна ялинка привезена зі стейту Арізони з індійської резервації. Ялинка має 100 років. Свічення ялинки перед Білим Домом започатковано в 1924-ім році президентом Кальвіном Куліджем, і від того часу воно стало традицією, яку шанують всі Президенти.

АСТРОНОМІЧНА ЗИМА ПОЧАЛАСЯ У ВІВТОРОК 21-го ГРУДНЯ О ГОД 8:41 ПО ПОЛУДНІ під час так званого зимового *сонцестояння*. Зимове сонцестояння є тоді, коли Сонце дійде найдалі на південь і починає „рушати" на північ. Старинні астрономи вірили, що Сонце мандрує, а Земля стоїть. Коли Сонце в грудні зайде найдалі на південь, то воно собі трохи постоїть, тому початок зими рахували від зимового сонцестояння. Літнє сонцестояння є коло 20-го червня, і тоді зачинається на Північній Півкулі літо, а на Південній — зима.

В ЙОНКЕРСІ, Н. Й., ЗГИНУЛИ В ПОЖЕЖІ 9 ДІТЕЙ І 3 ДОРОСЛІ ОСОБИ. Пожежа вибухла в Жидівському Громадському Центрі, в якому відбувалися лекції музики. Крім того дві старші особи, які рятували дітей, і двоє дітей були попечені, і їх приміщено в шпиталі. Між мертвими дітьми є дві сестри, 11 і 10-річні, і ще два інші брати й дві інші сестри. Причина пожежі невідома. Вона вибухла на 2-му поверсі і перенеслася на балькон, що веде до третього поверху.

У СВІТІ

ПАПА ПРОГОЛОСИВ ЗАКЛИК до миру у В'єтнамі. Він висловився за перемир'я у Різдв'яному часі у сподіванні, що те перемир'я перетвориться у тривкий мир. Папа промовляв в минулу неділю до 20.000 відвідувачів і паломників, що залягли площу святого Петра. Він висловив смуток з того приводу, що війна у В'єтнамі стає „щораз поважнішою і щораз кривавішою".

БРИТІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ГАРОЛД ВІЛЬСОН, ПОВЕРНУВШИСЬ З АМЕРИКИ І КАНАДИ, ДЕ ВІН КОНФЕРУВАВ З ПРЕЗИДЕНТОМ ДЖАНСОНОМ І ПРЕМ'ЄРОМ ПІРСОНОМ, НЕГАЙНО СКЛАВ ЗВІТ в палаті громад про дальший розвиток конфлікту між Британією і Родезією. Понад 100 консервативних послів зголосили різку опозиційну інтерпеляцію, критикуючи репресійну політику уряду Вільсона супроти біло-расистського уряду Існа Сміта в Родезії. Вільсон виправдував конечність проголошення ембарґа на газоліну супроти Родезії — натиском збоку різних країн, щоб застосувати гострі засоби проти Існа Сміта.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ, АРТУР ҐОЛДБЕРҐ, ЗАПЕВНИВ, що передчасне виявлення мирових контактів з комуністичним урядом Північного В'єтнаму і різке заперечення того уряду, наче б вістки про готовість Північного В'єтнаму до переговорів були „простою вигадкою", не перешкодять дальшим зусиллям по тій самій лінії. Ґолдберґ промовляв у телевізійному інтерв'ю. Запитаний, чому Державний Департамент оприлюднив все оте листування з президентом Генеральної Асамблеї про закулісові контакти з Північним В'єтнамом, амбасадор Ґолдберґ дав зрозуміти, що коли в пресі — у „Сент Луіс Пост Діспачі" — появилась дотична вістка з заввагою, що ЗДА відкинули готовість Го Чі Мінґа до переговорів, то Державний Департамент мусів це спростувати і заявити свою миролюбну поставу.

ПОЛЬСЬКИЙ КАРДИНАЛ СТЕФАН ВИШИНСЬКИЙ ОСКАРЖИВ польську комуністичну пресу у постійному злобному насвітлюванні його, кардинала, і підчиненого йому польського клиру вчинків та інтенцій. Кардинал Вишинський зокрема виступив з палкою обороною критикованого комуністами обміну листами між польським та німецьким католицькими духовенствами.

ПАКІСТАНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ МОХАММЕД АЮБ ХАН, ВЕРНУВШИСЬ З ВІДВИДИН В ЗДА ДО СТОЛИЦІ СВОЄЇ ДЕРЖАВИ ЗВЕРНУВ УВАГУ представникам пакістанської преси, що президент Джансон скаржився на антиамериканський тон пакістанської преси. Аюб Хан повідомив, що президент Джансон потвердив незалежність і недоторкальність території Пакістану. Зрештою, Аюб Хан знову твердив, що в ім'я добрих взаємин між Індією і Пакістаном та в інтересі обох тих держав треба конструктивно вирішити проблему Кашміру, яка вже двічі стала була причиною воєн між тими країнами.

АЛЬЖИРСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ХУАРІ БУМЕДЖІЄН ЗАКІНЧИВ однотижневі відвидини у Москві. Із спільного комунікату виходить, що хоч Москва вірогідно обіцяла продовжувати свою допомогу Альжирові, а Альжир ствердив, що у переговорах про В'єтнам мусить брати участь також комуністичний В'єтнамський Фронт Визволення, проте між совєтами і Альжиром не відбудовано тієї „сердечности", яка була за панування альжирського диктатора Ахмеда Бен Белли, що його скинув Хуарі Бумеджієн.

ТУРЕЦЬКИЙ МІНІСТЕР ВНУТРІШНІХ І ТИМЧАСОВО Й ЗАКОРДОННИХ СПРАВ Д-Р ФАРУК СУКАН ЗАЯВИВ, що Туреччина не підчиниться резолюції Генеральної Асамблеї щодо Кіпру, яка промовчала права кіпрських турків. Ту резолюцію прийнято тільки 47 голосами проти 5, при 54, що стримались і 11 відсутніх.

Астронавт Борман ствердив, що Джеміні 7 і 6 були віддалені тільки на 3 стопи

Астронавти із залоги „Джеміні-7" — Джім Ловелл (зліва) та Френк Борман (з правого боку) оповідають пресовим репортерам про свою 14-денну подорож космічними посторами.

Гюстон, Тексас. — Астронавт Джеміні 7, полковник Френк Борман, твердить, що йому здавалося, що обидва космічні кораблі Джеміні 6 і 7 під час зустрічі в космосі і спільного кружляння довкола Землі були віддалені тільки на 3 стопи Давніше подавали, що ця віддаль зносила від 4-ох до 10-ох стіп, і так її подає урядово Аеронавтична і Космічна Адміністрація. Борман і його товариш із Джеміні 7, командор Джеймс Лавелл гадають, що ця віддаль деколи виносила тільки три стопи. Важко є точно визначити віддаль в космічних просторах, де панує неваговість. Астронавт Томас Стеффорд із Джеміні 6 оцінює віддаль обох кабін на 10 стіп. Зустріч в космосі довела, що можлива є подорож до Місяця, бо астронавти відбули 14-денну подорож по космосі без жадної шкоди для їхнього здоров'я. Зустріч кабін виявила, що можна буде летіти до Місяця, довкола якого кружлятиме матірний корабель, від якого відчепиться менший диліжанс із двома астронавтами, які полетять на Місяць, щоб там перевести потрібні досліди і пізніше вилетіти вгору до матірнього корабля та з ним об'єднатися і разом злетіти на Землю. Астронавти з Джеміні 7 переходять різні тести, бо лікарі хочуть встановити, який вплив на людське здоров'я мало 14-денне перебування в космосі. Вже в січні відбудуться дальші лети програми Джеміні, яка є підготовою до програми Аполло — лет до Місяця.

„Червона Калина" готує видання нових книжок

Ню Йорк. — В суботу 18 грудня ц. р. під проводом д-ра В. Ґалана відбулися річні Загальні Збори Кооперативи Видавництва „Червона Калина", на яких фінансовий та згодом, в заступництві недужого ред. Р. Купчинського, також редакційно-видавничий звіт склав П. Постолюк. Майже готовою вже у друку є книжка генерала Романа Дашкевича „Артилерія Січових Стрільців в боротьбі за київські Золоті Ворота". Так само на викінченні в друкарні знаходиться романтична поема Романа Купчинського „Скоропад" з 58 ілюстраціями Едварда Козака. Намічено до видання невеличку книжку проф. Мирона Заклинського „Полковник Вітовський". У 1966 році появиться від довшого часу підготовлювана до друку джерельна праця д-ра Степана Ріпецького „Крути", як також спомини д-ра В. Ґалана. Доручено Управі зайнятися зреалізуванням появи англомовного видання „Першої війни імперіялістичної червоної Москви". (Російсько-української війни 1917-21). Рішено переговорити з одним автором, що має багаті військово-історичні матеріяли. На внесок проф. С. Никифоряка від Контрольної Комісії схвалено Дирекції абсолюторію.

Осередок НТШ у Вашингтоні започаткував нову чергу Академічних Вечорів

Вашингтон. (П. О.) — Дня 12 листопада 1965, Осередок Наукового Товариства ім. Шевченка у Вашингтоні розпочав новий сезон своїх наукових засідань доповіддю проф. д-ра Пантелеймона Ковалева на тему: „Теорії виникнення нації і національних мов". Цей вечір дав рівночасно нагоду на зустріч з проф. д-ром Романом Смаль-Стоцьким, Президентом НТШ, який недавно поселився у нашому місті. Дня 3-го грудня відбувся черговий виклад інж. д-ра Михайла Яримовича на тему: „Орбітна лябораторія з людською залогою". При численній участі членів Осередку, громадянства та головно студентства, д-р Яримович представив слухачам деякі роди ракетних стрілен, улаштування їх внутрі, техніку погінну, кошти продукції і її проблеми, фізичні ефекти на астронавтів і т. д., при чому ілюстрував доповідь відповідними світлинами на екрані. Зокрема зупинився доповідач на двох типових ракетах, а саме на „Джеміні" (лет навколо землі) та на „Аполло", що має летіти до Місяця. Величина цеї останньої ракети рівняється двом третім висоти монументу Вашингтона в столиці. Після доповіді відбулась оживлена дискусія а доповідач давав пояснення на ставлені йому питання. Крім проф. д-ра Смаль-Стоцького, був присутній на цьому науковому засіданні теж новий Ректор Духовної Семінарії в Вашингтоні, о. Константин Бердар. Наступний Академічний Вечір з доповіддю о. проф. д-ра Мелетія Войнара про „Декрет Вселенського Ватиканського Собору про Східні Церкви" відбудеться в п'ятницю, 28 січня 1966.

ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ ГОМФРІ ПОЛЕТИТЬ ДО САЙҐОНУ З ТАЙНОЮ МІСІЄЮ

Вашингтон. — В понеділок 20 грудня ц. р. стало у пресових колах Вашингтону відомо, що президент Джансон висилає віце - президента Гюберта Гомфрі до Сайґону. Має це статися безпосередньо після того, як Гомфрі очолюватиме американську делеґацію на інавґурацію нового філіппінського президента Маркоса. Гомфрі мав би відвідати також деякі інші південно-азійські столиці, але головна ціль — Сайґон. За газетними здогадами — Гомфрі має заявити найавторитетніше південно - в'єтнамським лідерам, що ЗДА не залишать Південного В'єтнаму і його вільного режиму на призволяще: в керівних південно - в'єтнамських колах настали в останньому часі настрої непевности й остраху у зв'язку з щораз новими американськими голосами про мирові спроби закінчити конфлікт у В'єтнамі. З Білого Дому заперечено вістку про спеціяльну місію віце - президента Гомфрі, але газети потверджують, що в минулу суботу Президент дві години конферував з віце - президентом Гомфрі, після чого проголошено, що Гомфрі полетить до столиці Філіппін Манілі. Сайгон знаходиться на віддалі півтори години лету джетом від Манілі. З інших вісток, що стосуються В'єтнаму, треба згадати про поліційну годину, проголошену для американських військовиків — від сумерку до світанку — в Сайґоні й інших більших містах Південного В'єтнаму. Зроблено це тому, що американські військові власті лякаються, що комуністи переведуть посилену терористичну акцію — щоб таким чином „відзначити" 5-річчя заснування комуністичного В'єтнамського Фронту Визволення та терором започаткувати новий рік. Не відомо, як вийде 24-годинне Різдв'яне перемир'я, запропоноване комуністами. Вашинґтон залишив цю справу цілком на вирішення місцевим військовим командантам у В'єтнамі. Однаково Папа Павло VI, як британський міністер закордонних справ Майкел Стюарт прив'язують поважне значення до того перемир'я, не виключаючи, що воно перетвориться у постійне перемир'я та доведе до мирових переговорів. Американські керівні чинники, підтримуючи мировий ентузіязм Папи, всеж ставляться скептично до практичної вартости комуністичного „миролюбного" жесту, який може бути тільки пропаґандивним трюком, а може бути й підступом. Комуно-китайський прем'єр Чу Ен-лай, промовляючи на відзначуванні згаданого 5-тиріччя В'єтнамського Фронту Визволення, закидав Америці приготування до поширення війни на всю Південну Азію та й проти Комуністичного Китаю і відгрожувався, що китайські комуністи помагатимуть в'єтконґові віднести „повну перемогу" над „американськими імперіялістами". Американські чинники не заперечують, що війна у В'єтнамі може поширитись остільки, що, наприклад, американські команданти дістали вільну руку рішати, чи треба переслідувати комуністичні війська, які відступають на сумежну територію Камбоджи і відтіль продовжують стріляти проти американців. Американські військовики твердять, що переслідування в таких випадках ворога на терен „невтральної" Камбоджи є тільки засобом самооборони. Очевидно, що комунофільський голова Камбоджи князь Нородом Шіганук знову піднесе крик проти „американської агресії".

Лісмайстром ОБУЛІД-у на 1966 р. обрано Евстахія Бачинського з Ню Йорку

Ню Йорк. — Об'єднання Українських Лісників на еміграції — ОБУЛІД, відбуло дня 11 грудня ц. р. в Українському Нар. Домі в Ню Йорку, свої 19-ті з черги річні загальні збори, у висліді яких новим головою був обраний надлісничий Евстахій Бачинський. Приявні були лісники з Ню Йорку й околиць та з поблизьких стейтів; Лісники з Канади, Арґентини, Європи і з дальших стейтів ЗДА прислали свої повновласті. У зв'язку із нищенням Москвою українського ліса на рідних землях, вирішено, як і попередніми роками, вислати черговий протест через радіовисильню „Вільна Европа" проти Московської колоніяльні господарки в лісах України. Збори вислали писемні привіти Лісникам - Сеньйорам: інж. Р. Юркевичеві в ЗДА, проф. П. Нікішинові в ЗДА, проф. О. Парамонову в Англії та інж. О. Бобикевичеві в Німеччині Проводив зборами інж. Б. Лучаковський з Філядельфії. До проводу і контрольних органів Т-ва крім лісмайстра Є. Бачинського, увійшли: ліс. Лев Пришляк, ліс. Петро Ушак, інж. Юліян Козак, інж. Анатоль Ґудзовський та інж. Р. Яримович. На редактора „Вістника" перевибрано інж. І. Вінтоняка. Останні дві каденції лісмайстром був інж. Роман Яримович. По діловій частині зборів, відбулась традиційна спільна вечеря з мисливським біґосом і при співучасті родин лісників.

Андрій Добрянський виступатиме в Бруклинській Музичній Академії і в Моск Театрі в Нюарку

Ню Йорк. — Пресове бюро Метрополітен Опери повідомило, що відомий співак-бас Андрій Добрянський, соліст Крайової Компанії Метрополітен Опери, повернувшись з мистецького турне по Канаді, виступатиме в Бруклинській Музичній Академії: в понеділок 27-го грудня він гратиме ролю Бонзе в „Мадам Батерфляй", в середу 29-го грудня о 2-ій год. по полудні в ролі Дон Маґніфіко в „Сіндерелла" — Россіні та в неділю 2 січня о год. 2 по полудні знов у ролі Бонзе в „Мадам Батерфляй". У Моск Театрі в Нюарку Андрій Добрянський виступатиме у вівторок 4-го січня о год. 2-ій по полудні в ролі Бонзе в „Мадам Батерфляй" і в суботу 8-го січня увечері в ролі Зуніґи в Кармен. Після цих виступів Андрій Добрянський виїжджає разом з Крайовою Компанією Метрополітен Опери до Ролі, Ашвіл і Шарлот-Норт в Каролайні, і в другій половині січня виступатиме в Дейтона Біч, Ст. Пітерсбурґ та Талягасі на Флориді, у Мемфіс, Теннесі, в Бирмінґгем, Алабама, та в Колюмбус, Джорджія.

Андрій Добрянський

Президент нараджується з канцлером Ергардом

Вашингтон. — Президент Линдон Б. Джансон переводив в понеділок 20 грудня ц.р. наради з канцлером Західньої Німеччини д-ром Людвіґом Ергардом. Центральною проблемою в тих нарадах становила справа такого атомового озброєння збройних сил Атлантійського Союзу (НАТО), щоб у ньому могла брати участь також Західня Німеччина. Західньо-німецькі лідери кількакратно заявляли, що вони не прагнуть мати й продукувати власну атомову зброю, але противляться тому, щоб в понад 20 років після закінчення війни принципово забороняти Німеччині не тільки таку самостійну зброю, але й будь-яку участь в зінтеґрованій атомовій зброї НАТО, де західньо-німецька армія становить тепер найсильніший стрижень західньо-европейських суходільних військ. Західня Німеччина була згідна на участь в запроєктованій Америкою надводній атомовій морській фльоті з різнонаціональними залогами, але цей проєкт став неактуальний внаслідку завзятої опозиційної кампанії збоку Франції, Британії і — Москви. Тепер Західня Німеччина пропонує, щоб передати у відання НАТО частину американських атомово-підводних човнів „Поляріс", але такий проєкт стрічає опозицію збоку конґресових кол. Америці залежить на приязні з Західньою Німеччиною та водночас вона не хоче погіршувати взаємин з СССР, сподіваючись довести до успішного кінця переговори з СССР про договір проти поширення атомової зброї.

Шосту Сесію УНРади вирішено відкласти

Мюнхен — В днях 2 і 6 грудня ц.р. тут відбулось засідання Підготовної Комісії для скликання VI-ої Сесії Української Національної Ради під головуванням проф. П. Феденка. Комісія розглянула питання кандидатури на пост Президента Української Народної Республіки з огляду на смерть Президента д-ра Степана Витвицького, а також питання участи представників Товариств Прихильників УНРеспубліки в Сесії Української Національної Ради. В обох питаннях ухвалено конкретні пропозиції, що вимагають певного часу для остаточного вирішення. Тому, що праця Підготовної Комісії вимагає довшого часу, постановлено відкласти термін скликання VI-ої Сесії з місяця січня 1966 р. на пізніше.

Українці найменовані на членів Міжнародної Вільної Академії

Париж, Франція (В.Я). — В днях 11 та 12 грудня тут відбулася XIY-а Асамблея Міжнародної Вільної Академії Наук та Письменства, що об'єднує понад 300 вчених з-поміж політичних еміґрацій 13-ти різних національних груп Центральної та Східньої Европи. Ця Академія — як відомо — була заснована 1952 р. за ініціятивою та стараннями українського історика та визначного дипломата, сл. п. проф. Олександра Шульгина, що в Академії був до своєї смерти 1-им віце-президентом. Після його смерти зв'язок між Академією та українським науковим світом переняв на себе Українськию Науковий Осередок у Сарселі (проф. д-р О. Кульчицький був довголітнім секретарем Академії, а від 1964 р. є її віцепрезидентом; проф. д-р В. Янів є від низки років головою Контрольної Комісії).

Цьогорічна Асамблея (як і попередні) складалася із річних Загальних Зборів і з Наукової Сесії. В адміністративній частині присутні вислухали змістовного звіту з діяльности ген. секретаря, — угорця д-ра Іствана Ляйті. Окрема точка порядку нарад передбачувала вибір нових членів. На пропозицію українських Делеґатів до Головної Ради з українців обрано наступних дослідників: проф. д-ра Ю. Блохіна-Бойка, що був досі членом-кореспондентом; дальше, трьох наших науковців із ЗДА: д-ра Ю. Старосольського та проф. д-ра Я. Падоха, проф. д-ра Матвія Стахова (всі вони обрані зі спеціяльною метою, щоб спричинилися до пожвавлення праці окремої Секції Академії, що діє на терені ЗДА). З Едмонтону обрано одного з молодших наших вчених — проф. д-ра Б. Боцюркова. Врешті, двох нових членів обрано з терену Европи: проф. д-ра інж. П. Зеленого з Поппель у Бельгії та проф. д-ра О. Горбача з Франфурту у Німеччині.

Вага Академії в тому, що вона гуртує в собі в рівній мірі вчених з т. зв. сателітних держав, що й країн, які увійшли в склад Совєтського Союзу. І з цього приводу було б дуже важливим, щоб саме та Академія публікувала якнайбільше праць, які змогли б спричинитися до зміни дивовижної постави політичного світу Західньої гемісфери, якої політики завжди ще роблять розрізнення, — відповідно до границь із 1939 р. На жаль, Академія не розпоряджає ніякими фондами, які могли б запевнити їй поважнішу видавничу діяльність. Останньо звернулася вона до поодиноких національних Центральних Комітетів або еміґраційних урядів за певними субсидіями, що уможливили б хочаб скромну видавничу діяльність. Як досі, відгукнулися покищо тільки румуни. Було б дуже бажаним, щоб і українська спільнота змогла прийти з допомогою тій Академії, яка одна з нечисленних з-поміж

(Закінчення на стор. 4-ій)

В Балтіморі відбувся літературний вечір письменника Івана Смолія

Балтімор. — (З). — В суботу 4 грудня відбувся тут заходом Культурно - освітньої референтури місцевого Відділу УККА — Літературний Вечір відомого українського еміґранта письменника Івана Смолія з Вашинґтону. Іван Смолій, письменник з середньої ґенерації є відомий в українському суспільстві як автор книжок — „Життя на возі" (п'єса), „Зрада" (оповідання), „Ґранатові історії" (з життя гімназійної молоді), „Дівчина з Вінниці", „Кордони падуть", „Манекени", „У зеленому підгір'ї" (оповідання) та численних літературних репортажів. Письменник є членом об'єднання українських письменників „Слово" та головою Літературно-мистецького Клюбу у Вашинґтоні. Літературним Вечором Івана Смолія в Балтіморі кермував культурно-освітній референт місцевого Відділу УККА інж. Вол. Сушко, який подавав відповідні коментарі до читаних творів письменника. Творчу біографію письменника представив д-р Ярослав Шав'як, який згодом прочитав також уривок з твору „В зеленому підгір'ї". Вірш І. Смолія „Львівська ніч" прочитала студентка Слава Зелинська, а „Забуте слово" і „Мертвий ліс" — Ірка Хархаліс. На закінченням Вечора сам автор прочитав довший уривок зі своєї нової повісти про УПА.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Ситі і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Вперше в історії світу

Подвиг, що його довершили чотири американських астронавти — Стеффорд та Шірра, Ловелл та Борман — пілоти космічних кораблів „Джеміні 6" і „Джеміні 7", буде записаний в історії людства, як перший такого роду, унікально-переломовий в розвитку астронавтики. З'єднані Держави Америки встановили летами своїх космічних кораблів два рекорди — в маневруванні та взаємному зближенні їх на небувало близьку віддаль і — в довготі лету та витривалості пілотів, які повних два тижні перебули в умовах невагомости і замкнености кабіни в її безупинному, блискавичному леті космічними просторами.

Про те, яким незвичайним, просто неймовірним успіхом був закінчений у суботу 18 грудня політ космічного корабля „Джеміні 7" із астронавтами Ловеллом та Борманом в його залозі говорять краще за всі описи подані в числах його висліди. За 330 годин, або протягом двох тижнів без 35 хвилин і 26 секунд „Джеміні 7" пролетів 5 716 000 миль пересічно на висоті 175 миль, зробивши 206 повних кружлянь в орбіті навколо Землі. Свою двотижневу подорож перебули пілоти „Джеміні 7" без значних труднощів і будь-яких шкідливих наслідків для свого психічного й фізичного стану.

Що означає здійснений пілотами „Джеміні 7" рекорд довготи фізичної витривалости для майбутнього плянованого лету на Місяць, може свідчити той факт, що тим своїм летом вони покрили віддаль у два рази довшу, як віддаль від Землі до Місяця й назад, отже могли б вільно відбути подорож до Супутника нашої Землі.

Дуже показовим для ваги і значення проведених американськими астронавтами космічних летів є також порівняння встановлених ними рекордів із осягами совєтських астронавтів, чи як їх називають космонавтів. ЗДА вислали досі в космічні простори 16 астронавтів, Совєти — тільки 11. Американські астронавти перебули в космічних летах 1 300 годин, совєтські — 507. Лет „Джеміні 7" тривав майже в два рази більше, як попередній політ „Джеміні 5" у серпні 1965 року, і майже в три рази більше, як совєтський рекорд в кількості 5 днів. Американці зробили досі понад 400 кружлянь в орбіті довкола Землі, Совєти — тільки 292. ЗДА випустили 11 космічних кораблів із людською залогою, Совєтський Союз — тільки 8. ЗДА встановили рекорд і в маневруванні, і у взаємному зближенні космічних кораблів на шість стіп, або 72 цалі, а совєтські космічні кораблі могли взаємно зблизитися на віддаль 3.1 милі. Американські астронавти перебули подорож легко, без ніяких фізичних та психічних комплікацій, совєтські, як виявляється тепер із самих же таких совєтських повідомлень, вертались на землю хворі навіть після куди коротшого лету.

Усе це поставило З'єднані Держави Америки далеко попереду в космічних змаганнях із Совєтським Союзом. Увесь світ, не виключаючи й Москви, був змушений визнати грандіозність, а то й фантастичність лету „Джеміні 7", велику перемогу ЗДА у реалізації космічної програми. Здобуті американськими астронавтами рекорди дають певність, що з таким же успіхом буде проведений наприкінці 1968-го або з початком 1969-го року політ американських астронавтів до Місяця.

Де Голль після виборів

Шарля де Голля переобрано на дальших сім років як президента 5-ої Французької Республіки. Таким чином усі передвиборчі міркування стали неактуальними, а вихідним пунктом для думок про місце Франції у міжнародньому світі і про залежність відносин в Атлантійському Союзі (НАТО) і в Европейській Економічній Спільноті від становища Франції є питання: чи де Голль продовжуватиме свою політику без змін, чи може виявлятиме більшу примирливість супроти европейських і заморських союзників, з якими напружив взаємини своїми неспринятливими для них концепціями, теорізмита впертістю?

Як звичайно буває, і в цій справі є в західньому політичному світі песимісти й оптимісти. Песимісти твердять, що люди на 75-му році життя не змінюють своєї вдачі, і де Голль, не здобувши абсолютної більшости на свою кандидатуру в першому голосуванні і одержавши лише 54.7% більшости у тісніших виборах минулої неділі — цим ще більше озлобиться і не буде рахуватися, як і не рахувався досі, з думками опозиції. Однак оптимісти переконані, що де Голль виявить себе й тепер, як реаліст: він, кажуть вони, не зможе просто знехтувати факт, що насправді, як виявили первісні вибори з 5 грудня ц. р., більшість французьких виборців проти нього, і що тепер перехилилися в його бік 19 ц. м. тільки тому, що багато французів із консервативно-демократичної католицького центру не захотіли голосувати за Франсуа Міттерана, що його підтримали радикали, соціялісти і — комуністи.

Назверх наявним де Голль виявлятиме ту саму самопевність і ту саму манеру Богом посланого Франції володаря, що її послідовно зберігав протягом усієї передвиборчої кампанії. „Франція має мене", — говорив він гордо, дармащо в першому згаданому голосуванні виявилось, що французи не дуже квапляться „мати" його. Але існує в політиці невхопний чинник морального авторитету провідника: не може бути сумніву, що моральний авторитет де Голля впав в очах французів і закордону поменшився. Практично це може виявитися у більшій відвазі опонентів заявити свою опозицію. Але й сам де Голль може виявити відчуття зміненої ситуації зміненою поставою у тих кардинальних справах, що в найбільшій мірі причинились до напруження атмосфери. Це — справа політики Франції супроти Америки і ролі Америки в Атлантійському Союзі (НАТО); це — раз-у-раз підкреслювана де Голлем нехіть „узалежнювати долю Франції від чужинців" та „підлягати верховодству Америки"; це — опозиція де Голля проти участи Британії в Европейській Економічній Спільноті, бо, мовляв, Британія належить до „англо-саксонського світу", який не є „суто европейським"; це — спротив інтеграції збройних сил НАТО й спротив політичної єдности Европейської Економічної Спільноти; це — солідарність із Москвою щодо зберігання Німеччини слабою та щодо спроб відновити колишній французько-російський союз...

Чи де Голль буде надалі „той самий" і пристосовуватиме своїм союзникам клопоти, чи він зміниться на краще — покаже час.

Мих. Килимний

ВЕЙ ШІ-ІНА НАВЧИЛИ ХАРКІВ'ЯНИ

Куритиба. Хочу заперечити поширену на еміґрації думку про Харків, ніби там усе вже російське або зросійщене, і нічого, мовляв, українського не видно. Правда, навіть ще „Березіль" Леся Курбаса гучно запитував: „Харків, Харків, де твоє обличчя?", виразно вказуючи не так на відсутність, як на попсованість українського змісту в цьому величезному індустріяльному осередку. Однак, Харків має досить людей з українським серцем і душею, людей, які напівнально мислять і відповідно діють.

Це ми гаразд бачили по викиненні з Харкова московських большевиків під час другої світової війни, коли там, наче трава після дощу, негайно стали до активної праці тисячі українців, виникли українські організації, що, всупереч бажанням і наказам німців, дбали за українську загальну справу, закладали для неї підвалини.

Але, скажуть, то було вже понад двадцять років тому, досить давненько. Хто з українців не покинув Харкова перед поновною навалою московських большевиків, того, мовляв, або фізично знищено, або заслано десь туди, де Макар телят не ганяв, або цілковито перероблено на совєтський капітал.

Та, на щастя, так воно не є. Засновник Харкова, старий козарлюга Харко, дивлячись із засвітів на своїх нащадків, може усміхнутися в свій довгий вус і з задоволенням промовити: „Козацькому роду нема переводу".

Ось у далекому китайському місті Лоян побудували великий тракторний завод. Його споруджували це під керівництвом совєтських інженерів, а чимало китайських фахівців з цього підприємства їздили по науку та на практику до Совєтського Союзу.

Наприкінці 1957-го року, в супроводі інших осіб, Лоян відвідав російський письменник, секретар Спілки Письменників СССР, Борис Полевой (між іншим, як виходить з його творів, трохи знає українську мову і часто пробує писати „гоголівським стилем"). У своїй книзі „По белу свету" (Москва, 1958 р.), на сторінках 550-553, він розповідає про цікаву зустріч на лоянському тракторному заводі.

Полевой виявив бажання поговорити з китайцем, що побував в СССР. Його познайомили в Вей Ші-іном, начальником цеху паливної апаратури. Вей Ші-ін протягом року побував у місті Дальньому, де закінчив курс російської мови. За свідченням письменника, він так добре вивчив, „що тепер без перекладача доволі вільно говорить по - російськи". І тут же, в наступному радкові, Полево дивується: „Але звідки в нього ця українська вимова, ці донбаські слівця з шахтарської лексики!?"

Вей Ші-ін дав йому пояснення, в чому справа. Потім поділений свою книжку, певна річ, російською мовою, отож і відповідь Вей Ші-іна належно „стилізував", чи пристосував до росіщення, щоб було зрозуміліше для читачів у Москві, Ленінграді, Калініні тощо. Але й у такому викладі мову Вей Ші-іна ніяк не можна назвати російською. Наводжу ту відповідь цілком так, як її подано в книжці „По белу свету":

„Та я же в Харкові прахтику отбивал... Нас туда сорок шесть хлопців командировали на харьківський тракторний, там і робили... Гарний чоловік бил тот Запорожченко, майстер цеху".

Далі китаєць оповів, що інженер Зубарев був для робітників, „як рідний батько". Дружина майстра Запорожченка, у якого мешкав китайський фахівець, часто готувала „галушки... з сметаною".

Потім китаєць розповів, що саме в Харкові подарували для його „жінки та діток", попросив письменника передати привіти Запорожченкові, інженерові Зубареві — „рідному батькові" і „всім хлопцям" з цеху паливної апаратури харківського тракторного заводу.

Даремно Борис Полевой двічі підкреслює, що Вей Ші-ін говорить по - російськи, з українською вимовою, вживає донбаських слів, що до останніх, то в наведеному Полевим уривку розмови ми їх зовсім не знайшли. „Донбаські слівця" — це лава, забой рубка (врубова машина) терикон, копер, нагора (вгору) тощо. Отож, твердження Полевого тут, все одно, що приший кобилі хвіст.

Можливо, в китайському місті Дальньому Вей Ші-іна справді навчали російської мови, але в Харкові його переробили, і його російщина тепер вигладає карикатурно.

Нема ніякого сумніву, що оточення Вей Ші-іна на харківському тракторному заводі і поза ним наказано не тільки вчити китайського фахівця російської мови, а й привчати його до всього російського. Однак, самі місцеві люди, отой майстер Запорожченко, інженер Зубарев та всі „хлопці" навчили його мови української. А дружина Запорожченка ще й годувала свого квартиранта українськими стравами, зокрема полтавськими галушками, тобто привчала його не до російського, а до українського.

Напевно, коли Вей Ші-ін зустрівся на лоянському тракторному заводі з іншими китайцями, які побували на практиці в Сталінграді або Челябінську, він відразу відчув різницю в своїй „російській" мові, недарма ж на запитання Полевого з місця вказав на свою працю в Харкові.

Отож, харків'яни залишили нестерту печать свого міста на Вей Ші-іні, печать українську. Нема сумніву, що оточення Вей Ші-іна, яке було в Харкові, володіє російською мовою і, в силу різних умов та обставин, користується нею. Однак, за китайським практикантом і при ньому говорили мовою українською. Тому для Вей Ші-іна інженер Зубарев — „рідний батько", а не „родной отец", а майстер Запорожченко — „гарний чоловік", а не „хороший человек", тому „жінка й діточки", а не „жена і детішкі".

Ось таке трапилося з китайцем у великому індустріяльному місті, яке загально вважається найбільш зрусифікованим.

Є ще порох у порохівниці, козаче Харку!

Людмила Коваленко

„ЗУСТРІЧІ" З УКРАЇНОЮ

Ті, що читають „Свободу", мусіли вже натрапити на оці мої нотатки про „зустрічі з Україною" в книжках американських та англійських авторів.

Сьогодні хочу розповісти ще про одну книжку, де хоч і нема безпосередньої згадки про Україну, але є кілька красномовних слів про нас, про українців.

Це „Айс Сейнтс" Франка Туоґи, і назву цю ультраукраїнською мовою можна перекласти як „Три крижані святі" — „Три письменери", бо саме так в Галичині називали свято цих трьох святих.

Говориться в книжці про те, як до Польщі приїхала народжена в Англії полька відвідати свою сестру і сказати, що її синові стара тітка лишила у спадщині 15.000 фунтів стерлінгів. Ці сестри — Роз і Джанет — бачилися два роки тому, коли Джанет приїздила до Англії на відвідини. Після цього Джанет приходила до англійського посольства у Варшаві питати, чи могла б вона повернутися до Англії із сином, на що їй відповіли, що ні, що вона може повернутися лише сама.

Вістка про несподівану спадщину викликає в ній шалене бажання, щоб бодай її п'ятнадцятилітній син Тадеуш міг вирватися з Польщі на Захід. Але чоловік, що повернувся з Англії, де був у війську, став тепер комуністом і говорить ні про що інше, як про свій метод викладання англійської мови в університеті, де він тримається тільки силою свого партійного квитка, ігнорований справжніми професорами - філологами.

Роз, що приїхала з Англії, всіма силами намагається подружитися з небожем Тадеушем і відгадати, як найкраще було б для нього використати велику несподівану спадщину. І от тут раптом виплила на поверхню Україна, вірніше, ми, українці... Роз питає Тадеуша про школу, і він відповідає їй, згадуючи минулорічну екскурсію в Татри і в Закопане:

„... тепер я не можу так багато ходити в гори, бо прийшло для матуральних іспитів. Вони дуже важкі, є багато різних предметів, і я не можу вчити російську мову. Наша вчителька російської мови погана, це жінка, що народилась у Києві, і вона виглядає, як свиня. Ніхто її не любить".

— Тому, що вона росіянка, чи тому, що виглядає, як свиня?

— І за те, і за те. Тільки вона не справжня росіянка, а українка. Ми не любимо українців також.

Роз хоче навчити його правильної англійської мови і каже:

— Ані-ані.
— Прошу?
— Ані-ані. Коли ти говориш про дві речі, треба казати „ані - ані". Ти хотів же сказати: „Ми не любимо ані росіян, ані українців". Отже, ти говориш про два народи.

Тадеуш сказав:

— Більше, ніж про два. Ми не любимо чехів також. І литовців. І німців. І жидів.

На цьому наша „зустріч" кінчається, бо далі нема чільних згадок про українців, але ця мала згадка знаменна!

Книжка дуже нудна. В ній описані дуже нудні події серед заляканих і висушених страхом нудних людей — і це є доказом того, що автор таки мусів побувати сам у комуністичній Польщі і бачити на власні очі та відчути на собі безмежну нудоту комуністичного існування. В усякому разі, опис малого міста „Біла Гура" дуже точний і подає вже теперішні зміни, як відбудову ратуші чи новий целюльозний завод, що отруює повітря смородом, — таких речей, очевидно, не можна вигадати.

Важко вигадати й таку несподівану репліку, як наведена вгорі репліка Тадеуша про те, скільких народів поляки „не люблять". Так що, мабуть, без помилки можна зробити висновок, що хоча скільки комуністи декларують про дружбу народів, але стара ненависть поляків до росіян і до українців зберігається навіть і у нового, вихованого вже комуністами покоління. І то вже не в Галичині, а в корінній Польщі, в родині комуніста, у вихованця комуністичної школи.

Із „Київських сонетів"

Вони злетілися на Лису Гору,
Відплоди відьми.
Кожна мас знак.
На довгім мітлищі
сам вовкулак
Стрибнув на шабаш
у північну пору.

Затихли бестії від злого зору
І від хриплявих
астмових атак.
Він кинув слово —
відьми кажуть: — Так!
Махне рукою —
всі повзуть у пору

Та б'є зірниця!
І хитнеться ніч.
Розвіє вітер їх
чаклунську річ
І прийде ранок —
сяєво в простори.

А крізь заслону
потемнілих хмар
Прорветься сонце,
мов Господній дар,
І опромінить
предковічні гори.

МИКОЛА ЩЕРБАК

Голоси читачів.

СОБОРНІСТЬ ЧИ ДОМІНАЦІЯ?

В чч. 20-204 „Свободи" д-р М. Данилюк подає цікаві думки й пропозиції до питань, що є актуальними для української еміграції.

Хочу подати завваги до другої теми статті д-ра М. Данилюка п. з. „Під чергову сесію УНРади", бо вважаю її за актуальнішу в зв'язку з недалекою сесією УНРади та виборами Президента.

Досвід нашої зовнішньополітичної діяльности за останні 15 років показав, що сепаратні зусилля й виступи окремих політичних середовищ не принесли нам помітних здобутків. Навпаки — вони підривали політичний престиж української політичної еміграції сепаратними комунікатами і фактом незгоди поміж політичними угрупованнями, бо виставляють нас, як політично невироблену силу.

В умовах сепаратизму й ворожнечі трудно було й ВО УНРади мати поважні осяги, бо, хоч він і мас добру традицію — ідейну платформу, але не мас загального признання й підтримки, що добре відоме Державному Департаментові ЗДА і урядовим чинникам інших країн.

Який же вихід із цього становища пропонує д-р Данилюк? На його думку, вихід такий: на наступній сесії УНРади змінити основний закон Державного Центру так, щоб більше середовищ, що є поза УНРадою „діставши більше мандатів, погодилося вступити до УНРади". Відомо, що ЗЧ ОУН ставили вимогу розподіл мандатів перевести на підставі вислідів голосування.

Знаємо, що на еміграції ніхто ніколи не вибирав свій політичний провід через голосування, бо це неможливо провести технічно. Крім того, в політичний центрі повинні бути представлені всі політичні сили, щоб відбивати співвідношення їх у цілому народі, бо на еміграції це співвідношення є випадковим, залежним від територіяльних можливостей виїзду закордон тощо. Тому голосування має сенс у державі, бо виявляє бажання цілого народу, а не випадкової частки його, що опинилася на еміграції.

Особливо не підходить критерій більшости для представництва в УНРаді, бо це не еміграційний комітет, а Уряд в екзилі, що репрезентує і зберігає традицію нашої останньої державности, і, з огляду на це, в органах ДЦ повинні бути відповідно представлені ті політичні групи з їх діячами, які були в проводі УНРеспубліки. Як виглядала б УНРада, якби вимога ЗЧ ОУН була здійснена? Вона опинилася б під контролею одного кількісно більшого угруповання. І тоді репрезентувало б ДЦ УНР і цинтувало б йому свою політику середовище, яке 15 років не тільки бойкотувало ДЦ, але й поборювало та намагалося скомпромітувати його, а на святах незалежности, які переводилися під проводом Організації Визвольного Фронту, ніколи не згадувалося про УНРеспубліку. Це виглядало б курйозно і знеохочувало прихильників ДЦ УНРади, які підтримують його фінансово.

Шановний автор пише, що більша група, приступивши до УНРади, готова перебрати і більше відповідальности. А чому ж та група протягом 15 років не відчувала відповідальности? Адже обов'язок кожної української політичної партії зберігати й підтримувати ДЦ УНР, бо він є символом державности, протиставленням большевицькому окупаційному режимові і добрюю платформою для ведення політичної роботи в демократичних державах вільного світу. Тому в складі УНРади повинні бути всі українські політичні угруповання. Якщо ж котрась із них не погоджувалася б з політикою чи порядками в УНРаді, то є можливість бути в активній опозиції і творити коаліції.

Д-р Данилюк пише, що всі ми є дітьми 4-го Універсалу. Так, але діти бувають різні. Якщо організація протягом 15 років не хотіла навіть згадувати УНРеспубліку, що дала нації 4-ий Універсал, і 15 років бойкотувала ДЦ, то чи має вона моральне право домагатися зразу домінуючого становища в органах того центру?

Отже в УНРаді радо зустрінуть кожне українське самостійницьке угруповання, але не для диктату, а для щирої співпраці на засадах правдивої соборности, яку так занедбано внаслідок розбрату. Тому вважаю, що сесія УНРади не потребує змінювати основний закон. При потребі вона може внести корективи в скалю партитету.

Є ще один аргумент проти домінантних претенсій деяких середовищ: проблема кадрів, проблема обсаджування репрезентативно - провідних становищ в органах ДЦ. До обов'язку таких осіб належить відбування зустрічі і конференції з представниками урядів різних країн, з членами екзильних урядів країн - сателітів та з політичними репрезентаціями поневолених в СССР народів. То є переважно колишні міністри і професійні дипломати, що мають досвід, володіють мовами й умують відповідно поводити себе. Діячів з такими кваліфікаціями маємо тепер дуже мало, і тому ми повинні використати їх незалежно від партійної приналежности.

Завершення політичної консолідації важливе ще й тому, що воно дало б можливість полагоджувати болючі питання „зустрічей", „реалістів" та ін., які викликатимуть спорадично, розпалюючи пристрасті й забираючи намарно час і енергію. Тому саме тепер, перед сесією УНРади, слушний час, щоб розпочати розмови й наради з угрупованнями, що є поза УНРадою.

А. Гудовський

Роман Шрамченко

ЧОГО ХОЧЕМО ВІД НАШОЇ МОЛОДІ

(Заввага до методики)

(2)

Другий аспект, тобто різниця між нашою і американською оцінками великих вартостей, за твердженням М. Куропаса, лежить у нашій емоційності.

Так, ми більше емоційні, як того треба. Чи це добре, чи зле — залишмо! Тут не йдеться про нас, тут ідеться про молодь, яка формує свій світогляд не в Україні, не в Европі, а в ЗДА. І це формування світогляду відбувається всюди: в хаті, церкві, школі, під час забави, на вулиці, всюди ... Тож, якщо ми хочемо бути щирими, а я вірю, що хочемо, тоді хай кожний батько чи мати подумають над поглядами своєї дитини на життьові, духові, культурні, навіть споргові вартості: чи ті погляди змінилися від їхніх?

Я гадаю, що змінилися.

А з огляду на цю різницю приходить і інша оцінка певних вартостей. Це не є щось таке, на що ми можемо мати вплив чи змінити. Куропась прямо каже: „так тут є" і „так це треба прийняти".

І тому треба реально підходити, а не силою форсувати свої вірування, бо воно не має можливостей прищепитися, тобто в такій ідентичності, як ми їх розуміємо „великі вартості". Молодь, яка тут виростає, не може думати й оперувати дітьми такими категоріями, як ми робили в Україні чи в Европі взагалі. А хто скоріше до того дійде, той улегшить собі зайвий клопіт, і, змодифікувавши певні „вірування", знайде спільну платформу поміж одними й другими вартостями.

А нам цієї спільної платформи потрібно. Вона для нас є прямо конечною бо, з другого боку, ми посідаємо на ній наші розходження з молодшим поколінням, а з другого — ця наша молодь стане фактичним перебиманням тих завдань, які сьогодні лежать на наших плечах і які нам реалізувати нелегко. Але для того таки треба позбутися емоційних порівів і побачити дійсність.

Здається, треба пригадати, що американці „мають свою політику" в процесі творення єдиної могутньої американської нації, але й тут їх „принципи" різняться від тих, які, скажімо, застосувала б Росія. Однак в тім процесі „американізації" нема ґвалтовного вбивання людських душ, як це робили чи ще й робить ці наші окупанти. Тут людина сама відчуває потребу „американізуватися" (а це не те саме, що польонізуватись, русифікуватись чи германізуватись), бо інакше вона сама себе поставить поза рямками організованого життя.

Тому не треба перебільшувати „асиміляції", яку, мовляв, переходить наша молодь, бо це — нормальний і цілком оправданий процес. Хто не бачить інакше, той не бачить фактичного стану, а тільки вірить у чуда. Мрія. Але скоріше ці бізніше змінить свою думку, бо іншого виходу нема.

Мирон Куропас декілька разів покликався на приклади із життя жидів.

Я таких прикладів не приймаю з двох причин: поперше, жиди знаходяться в цілком інших обставинах (мають вільний Ізраїль, а поза ним неперевершений капітал, яким спритно оперують), а подруге, вони не є з нашими приятелями, і це тобто усвідомити, а не „гуманітарно" до них підхлібловатися, бо це не змінить наших взаємовідносин. Окрім того, жидівська молодь, байдуже, де вона перебуває, в ЗДА, Альжирі чи в СССР, є з боку жидівською. Це прекрасно знаємо жиди й не жиди, і, якщо говорять про „американізацію жидівської молоді", то це звичайний — блеф!

Тому я волію говорити про молодь таких етнічних груп в ЗДА, як ірляндська чи німецька, які зуміли свою „культурно політичну" добитися великих успіхів для своєї групи чи й для магбуквальної, з якого вони вийшли. Проте, всі вони таки знаходяться в цілком відмінній ситуації, бо: а) материки, з яких вони вийшли, вільні й незалежні, б) їхня етнічна група є складово визнана в ЗДА, і в) їхня внутрішньо-національна субстанція цементована й свідома свого історично - національного, культурного та територіяльного підґрунтя.

А в нас? Ви знаєте!

Одначе, ми таки прогресуємо, і то під кожним оглядом, хоч іде це в нас досить млявo. Але йде!

І, гадаю, що Мирон Куропась мав рацію, коли твердив, що в загальному наша молодь „окей", тобто вона робить те, що повинна робити, а все інше таки залежить від нас, тобто середнього або старшого покоління.

Треба також нарешті усвідомити, що так звані „молодечі проблеми" старі, як і людство. Бо й наші прапрадіди мали клопоти із своїми дітьми, діди — з нашими батьками, батьки — з нами, як ми з нашими „джунійорами". Звичайно, клопоти колись були інші, Були інші засади виховання. Але й тоді життя мало інший вигляд, бо коли наші славні діди, бувши „тінейджерами", шмагали на баских конях і читали одну сторінку друку цілий вечір, то сучасне покоління прорізує атмосферу суперсонічними машинами і добирається до Місяця. Різні форми сучасного із предивним змістом для старшої генерації с лише потвердженням того, що ми живемо, що життя йде вперед, що проблеми молоді існують, як існували перед тим і будуть існувати в майбутньому.

Ресюмуючи сказане вище, нам, на мою скромну думку, треба взяти під увагу працю Мирона Куропаса, як фахову аналізу стану, а його висновки, як практично-реалістичні вказівки, які можуть спричинитися до встановлення засадничого помосту поміж старшою, середньою і молодою генераціями українців в ЗДА.

Одначе, треба до того всього підходити щиро, без зайвої емоції, як і з переконанням, що йдеться тут про спільну для всіх нас справу, а не справу поодиноких груп чи одиниць. Спільний критерій цього питання, естетичні оцінки інших, як наші, думок, взаємна толеранція та повага в дискусії — можуть і мають всі дані на те, щоб привести нас до позитивного висновку.

(Кінець)

Ню Йорк, Н. Й.

М. ЦИБИК, Д. МАРУСЕВИЧ І Ю. ВОЖАКІВСЬКИЙ В „МУЗІКАЛЕ" 72-го ВІДДІЛУ СУА

Мало реклямована і забута всіма справа української музичної культури, а з окрема виховання молодих фахових музик-професіоналів, важко пробивається на поверхню нашого життя. Наше жіноцтво простягає їм помічну руку і своєю піддержкою додає нашим молодим, талановитим мистцям сили й завзяття до праці.

І так 7-го листопада 1965 року відбувся концерт молоденьких талантів (скрипка, слово, фортепіян) старанням Секції Дружин Українських Лікарів, а 14-го листопада, там же, в залі Українського Інституту Америки в Ню Йорку, 72-ийВідділ Союзу Українок, якого головою є пані Мей Демей, а імпрезовими референтами п. М. Лисогір і п. О. Джус, влаштував концерт молодих мистців: Марти Цибик (фортепіян) і Юрія Вожаківського (скрипка), абсольвентів УМІ, а тепер студентів музичної школи Джуліярд, а також молоденької співачки Дениси Марусевич, яка мимо свого віку (12 років) має вже за собою виступи на Бродвею і в телевізії.

Концерт молодих мистців став традиційною щорічною імпрезою 72-го Відділу Союзу Українок, що приносить йому заслужену славу піонера в цій ділянці діяльности; не академія, чи бенкет з принагідними виступами, а справжній концерт молодих професіоналів. Як чудово було б, якби ця ініціятива поширилася і скоординувала свою діяльність і тут в Ню Йорку і по всіх більших осередках нашого поселення. Як інакше представляло ся б наше музичне життя тепер, і які ясні і повні надій були б наші думки про будучність.

Марта Цибик, що має за собою вже кілька самостійних реситалів і багато принагідних виступів, відіграла: Папілльонс Шумана, Ноктюрн е-моль Шопена і на закінчення Українську Рапсодію М. Лисенка. Я поставив би „Папілльонс" на перше місце, як твір виконаний найбільш зріло і з відчуттям настроїв поодиноких таких зрізничкованих, а рівночасно так прекрасно споєних в одну цілість частин цієї типової композиції творчости Шумана. Також і в інших творах видно в нашої молодої піяністки і талан і незвичайно поважний підхід до кождого твору, і на кінець, послідовну працю, що проявляється в її певній інтерпретації. Це все дає їй і нам всім разом з нею запоруку добрих успіхів в будучності.

Юра Вожаківський також належить до тих небагатьох наших молодих людей, що не обчисляли, скільки будуть в будучності заробляти річно, але вибрали собі професію, яку люблять і до якої мають Богом даний талан. Чи зрозуміє наше громадянство потенціяльне значення таких молодих людей і чи виявить їм так дуже потрібну для них моральну піддержку і поміч, що може принести величезні користі для нашої справи. Бо у випадку байдужности і не зрозуміння, більшість з них розплинеться в морю чужого для нас окруження. Вожаківський виконав Чакону ґ-моль Віталі, Суіту Сіндінґа і першу частину зі славної і популярної Еспанської Симфонії Ляльо. Як і все, Юра вражає своїм темпераментом, дуже експресивним тоном і чимраз блискучішою технікою. Коли додамо до того його виїмково гарну поставу і солідну працю, то і в цьому випадку маємо певного кандидата на соліста поважних розмірів. Найбільш зріло, певно і з повним зрозумінням звучала „Чакона" Віталі, яка своїми безперервними, дуже змінними темпами і технічними трудноцами кладе великі вимоги перед виконавцем. Також перша частина, Суіти Сіндінґа, дуже вимагаюча технічно (написана в формі перпетуум мобіле) виконана була блискучо, з темпераментом і відповідною динамікою. У Симфонії Ляльо, відіграній дуже коректно і випрацьованій технічно, хотілося б було почути більш зрілу інтерпретацію, до якої скрипаль має великі спосібности. Акомпаніювала Євгенія Вольц, на мою думку, дуже добрий матеріял на професійного акомпаніятора. Вона має всі дані, їй треба лише трохи більше пам'ятати про свою дуже відповідальну, а все таки в більшості другорядну і помічну ролю у відношенні до соліста, як і в темпі, так і, передусім, в динаміці.

Дениса Марусевич, донька відомого музики і дириґента п. Марусевича, молоденька співачка, чи може краще кандидатка на співачку, що вчиться також в музичній школі Джуліярд, відзначається великою музикальністю і виїмково милою появою. Виконуючи свою програму: „Ні не піду до ліса" Пастораль 18 сторіччя, „Через річеньку" і „Синя чічка" Гайворонського і дійсно трудну „О міо бамбіно каро" Пуччіні, вона зуміла видержати її в чистій інтонації милим, хоч не великим голосом. Очевидно, що трудна арія Пуччіні, призначена для дорослої жінки, не могла в неї звучати так автентично, як цього міг був би собі бажати композитор. Натомість інші пісні, а спеціяльно популярні твори Гайворонського, звучали виїмково гарно і тепло. Вік нашої молоденької співачки не дає можливости передбачити її будучої кар'єри. У всякому випадку ми є певні, що Денису Марусевич ми часто будемо чути і любуватися її голосом і цілою милою її появою. Акомпаніювала Денисі з досвідом п. Галлі-Кампі, її учителька співу.

Цілий концерт і своєю професійністю і передусім свіжим подихом молодих талантів, залишив незвичайно радісне і бадьоре враження в численно зібраної публіки, яка ще довгий час при добірній перекусці приготованій панями 72-го Відділу, обмінювалися думками про виконавців, про виконані твори, а також про незвичайно корисне діло, що його з такою посвятою і зрозумінням виконують пані 72-го Відділу СУА.

Володимир Цісик

З життя Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗДА

ДОПОВІДЬ ПРО ТЕОРІЮ ВИНИКНЕНЯ НАЦІЇ

23-го жовтня 1965 відбулася в Українському Інституті Америки в Ню Йорку Наукова Конференція Мовознавчої НТШ. Конференцію відкрив проф. д-р Р. Смаль-Стоцький, а доповідь на тему „Теорія виникнення націй і національних мов" виголосив проф. д-р П. Ковалів.

Поняття нації і народу, зазначив прелеґент, це тотожні поняття, але мають різні історичні основи. Поняття народу спочатку було зв'язане з поняттям племени, що визначається як природна спільність крови, мови, релігії і звичаїв. Але пізніше поняття народу, в державному розумінні, переросло в поняття нації, що стало ширитись по всій Европі. Це дало підставу деяким ученим трактувати поняття нації у вузько державному розумінні.

В дійсності поняття нації треба розуміти як етнічне поняття. Добре підходить до визначення поняття нації український учений О. Потебня, розуміючи під ним ступінь самостійного культурного життя народу. Інший український учений К. Михальчук трактує поняття нації і народу як вищу форму племінних типів людства. Іноді для повноти визначення поняття нації покликається ще й на історичну традицію: кожна нація не є нацією лише сьогодні, а нацією минулого. Таким чином, поняття нації ми визначаємо як етнічнокультурну цілість, що має свою історичну традицію. Але основна ознака нації — це мова, душа народу, без якої нація не може існувати.

Радянські вчені розглядають поняття нації з позицій історичного матеріялізму, поклавши в основу економічний чинник: мовляв, нації виникають з часу виникнення капіталізму. Ця формула стала сьогодні догмою для радянських істориків, якої ніхто не сміє порушити.

За істориками пішли й мовознавці, зв'язавши з виникненням нації також і виникнення національної мови. А що розвиток капіталізму в Росії почався з другої половини 17 ст., то й розвиток російської національної мови, мовляв, почався з цього часу.

Російських учених наслідують і українські вчені. На цю тему появилось багато статтей. Ця догма ввійшла і в Українську Радянську Енциклопедію. Причім, початковою датою вважається друга половина 18 ст., а кінцевою — перша половина 19 ст. Але й тут немає одностайної думки: одні датують початок української нації 18-тим, а другі — 17. сторіччям.

На цьому ґрунті в радянському мовознавстві створилось учення про національну мову, відрізняючи її від літературної мови: мовляв, у поняття національної мови вкладається інший зміст, ніж у поняття літературної мови. Таким чином створено розрив між літературною і національною мовами. Але в дійсності, літературна мова — це та ж сама національна мова, як культурна мова націй. Нею навчають в школах, провадяться наукові досліди; вона є мовою церкви, театру тощо. Літературна мова поширюються на цілу національну територію. Своїми спільними формами вона об'єднує ввесь народ як націю, є зрозумілою для всього народу. Тому вона може зватися ще й національною мовою.

Українська нація має вже свою довгу історію, яка виходить далеко за межі 17-го сторіччя, вглиб історії. Природні особливості українського народу становлять собою ту оригінальну індивідуальність, що її типові риси відбиваються в подіях всього історичного життя українського народу. Культура українського народу має свою довгу історію, свої історичні традиції, свої звичаї. Український народ має свою національну церкву з її традиціями. Церква була єдиним творцем культури до кінця 18-го сторіччя. Маже українська культура і мова, в своєму розвитку, проходили різні етапи, але основна нитка культури і мови ніколи не переривалась.

Звідси наш кінцевий висновок: українська нація, як і кожна нація, своїм походженням сягає вглиб старовини, незалежно від будьяких формацій, коли народ, як етнічна цілість, ставав на міцні основи культурного життя. Такі основи були вже за часів Київської держави, з усіма передумовами національного життя народу, включно з літературною мовою. Всі три східньо-слов'янські нації — українська, російська і білоруська — як окремі етнічні одиниці, живуть національним життям з того часу, як вони усвідомили свою етнічну цілість і незалежність. Історично для українців це засвідчено з 10 - 11 сторіччям, для росіян — з 12 сторіччям, для білорусинів — з 12 - 13 сторіччям.

У виповненій вщерть залі Інституту доповідь проф. Ковалева викликала живу дискусію. Закінчуючи Конференцію, проф. Смаль-Стоцький звернув увагу на Церкву як важливий чинник у творенні національних мов та на геополітичний чинник, що також впливає на розвій народів і націй.

А. Б.

Питсбурґ, Па.

РОКОВИНИ ЛИСТОПАДОВОГО ЧИНУ

Питсбурзька громада відзначила роковини Листопадового Чину урочистим святом, яке відбулося 28-го листопада заходами питсбурзького відділу ОДВУ з великій залі готелю Рузвелт. В мистецькій програмі свята виступив мішаний хор, який під орудою п. Ісидора Луковського виконав низку стрілецьких пісень. Деклямації виголосили: маленька Соня Глутковська, п-на Христя Кишакевич і пані Стефанія Олійник. „Українську думку" відіграв на фортепіяні Роман Комічак, а до декламації Соні Глутковської акомпаніював на фортепіяні 7-річний Михась Комічак.

Святочне слово з підкресленням загально-національного значення Листопадового Зриву виголосив секретар відділу ОДВУ п. Павло Кравчук.

Свято почалося молитвою, яку провів о. Михайло Ярош з Ембрідж, і співом українського національного гимну, а закінчилося співом пісні „Не пора" та молитвою, що її провів о. Іван Кобат із Вілмердінґ. Програмою керував уміло д-р Ярослав Микулович.

Після перерви, виповненої перекускою, для всіх учасників, що її приготовили місцеві пані, відбулася неофіційна частина, на якій п. Михайло Шибінський поділився своїми враженями з подорожі по Україні, а опісля п. інж. Михайло Корчинський дав репортаж про похорони б. президента УНРеспубліки в екзилі д-ра Ст. Витвицького. Ціле Листопадове Свято пройшло в поважній атмосфері і з великим моральним успіхом.

Почесним гостем Листопадового Свята в Питсбурґу був голова УНСоюзу п. Йосип Лисогір.

У зв'язку з репортажем п. Корчинського слід згадати, що в останню неділю жовтня ц. р. заходами питсбурзького Товариства Прихильників УНРеспубліки та місцевого відділу ОДВУ відбулися врочисті заупокійні панахиди по сл. п. през. С. Витвицькому, о 12. год. зараз по Службі Божій в українській православній церкві св. Володимира, де о. Дмитро Сенета сказав жалобне слово, друга о 3. год. по пол. в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя, де проповідь виголосив о. д-р Ісидор Нагаєвський. На панахидах співали гарно місцеві церковні хори.

Українська Радіопрограма в Питсбурґу, що її веде п. інж. Михайло Комічак, вшанувала пам'ять покійного през. Витвицького спеціяльною жалобною програмою з уривками промови през. Витвицького з часу його останнього побуту в Питсбурґу, і з прощальним салютом гарматніх вистрілів. Від Т-ва Прихильників УНР прощальне слово сказав полк. Армії УНР п. Іван Домбровський, від відділу ОДВУ п. Павло Кравчук. Цілість була справді по мистецьки завершена і повна емоційної напруги.

Щоб доповнити образ діяльности питтсбурської громади, слід іще згадати Ширші Сходини питсбурзького громадянства в справі Катедри Українознавства з доповідями проф. Василя Ящуна і д-ра Юрія Кишакевича. Оживлена дискусія була доказом зацікавлення тією проблемою. Рішено зібрати від питсбурзької громади 5 тисяч долярів на цю ціль. Треба ствердити, що й ця справа врешті рушила з місця. Започаткована акція серед приявних дала вже конкретні наслідки.

Сподіваймося, що питсбурзька громада оживить свою діяльність в усіх ділянках, а зокрема на культурному полі не буде пасти задніх.

М. К.

● **В Об'єднаних Націях в Ню Йорку** святочним концертом відзначено 17-ті роковини проголошення міжнародної конвенції про пошанування прав людини. Відповідні промови виголосили президент Генеральної Асамблеї Амінторе Фанфані, генеральний секретар У Тант й американський амбасадор Артур Голдберґ. Але всі вони промовчали, що в усіх комуністичних країнах нема ніякої пошани для прав людини.

Бостон, Массачусетс

ПАНАХИДА ЗА СПОКІЙ ДУШІ СТ. ВИТВИЦЬКОГО

Сумна вістка про смерть президента УНР в екзилі д-ра Ст. Витвицького схвилювала українську громаду в Бостоні. Вістку передавали один одному телефоном чи при особистих зустрічах. Місцеве Т-во Прихильників УНР та місцева станиця Ветеранів Армії УНР взяли на себе ініціятиву і замовили Панахиду по св. п. Президентові УНР С. Витвицькому на суботу 23 жовтня, на день його похорону. До заходів Т-ва приєдналися місцевий відділ УККА, громадські та молодечі організації.

Панахида відбулась в українській Католицькій Церкві. Відправляв о. Шараневич, співав церковний хор. До почесної варти стали члени Управи Т-ва Андрій Баранчик і Дмитро Николенко та ветерани Армії УНР полковник Панас Нестеренко і майор Василь Гаврилець. Передню лаву становила уніформована пластова молодь, члени місцевого відділу УККА, члени УНС, СУА, СУМ та громадяни, котрих устигли повідомити. Всі схилили голови під сумний спів „Вічная пам'ять", та віддали останню пошану св. п. Президентові УНР, д-рові С. Витвицькому. Під час Панахиди о. Шараневич виголосив гарну і зворушливу проповідь, наголосивши ідею УНР, якій присвятив своє життя св. п. д-р С. Витвицький.

На другий день, в неділю 24 жовтня, відслужено Панахиду по св. п. Президентові УНР, в Українській Православній Церкві з участю численних парафіян та членів організацій. Гарно співав церковний хор, а о. прот. І. Данилевич виголосив проповідь, згадавши окремі етапи з життя Покійного та його службу на користь українського народу.

А. Б.

Замість квітів на могилу нашого Незабутнього Члена
бл. п. проф. ІВАНА БАЗИЛЕВИЧА
складаємо на

Українську Вільну Академію Наук	$25.00
Наукове Товариство ім. Шевченка	25.00

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО
(Відділ НЮ ІНҐЛЕНД)

†

Ділимося великим смутком
зі всіма Приятелями і Знайомими:
з Києва надійшла сумна вістка,
що 9-го листопада 1965 р. закінчила свою земну путь
колишня співачка Державної Капелі „Думка"

КАТЕРИНА ФРАНЦІВНА ДВОРНІЧЕНКО

Небіжчиця народилася 24-го листопада 1918 року на Україні, закінчила там же Хеміко-фармацевтичний Інститут у Києві. За фахом працювала дуже короткий час. Любов до рідної пісні і чудовий голос дали їй змогу вступити до капелі „Думка" і ввесь час присвятити рідному мистецтву. По другій світовій війні виїхала вона разом із іншими співаками „Думки", а також із своїм чоловіком Олександром Дворніченком, теж співаком „Думки", до ЗДА. Оселилася вона з своїм чоловіком у Лос Анджелесі, де працювала в шпиталі і одночасно брала активну участь в мистецькому житті Лос Анджелівської української громади: давала концерти і була солісткою в місцевому хорі.

Тут в Лос Анджелесі спіткала її тяжка хвороба (пістряк), з якою одчайдушно боролася до самої смерти. Незадовго перед смертю забажала Небіжчиця відвідати свою старенькy матір в Україні. Під час цих відвідин хвороба її загострилася і вона померла після операції в шпиталі. Прибитий горем муж, який був разом із нею в Україні, виконав її останню волю: поховав її в рідному Києві на Святошинському цвинтарі під Києвом. Чин похорону відправився у Київському Володимирському Соборі з участю духовенства і соборного хору, серед членів якого були її давні знайомі і приятелі. Учасники цього трагічного похорону з сльозами на очах прощали незвичайну гостю в останню путь. Невмолима смерть вирвала з наших рядів молоде життя, що ще недавно било ключем і було втіхою і розвагою для всіх.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Прибиті горем —
МУЖ і
СПІВПРАЦІВНИКИ ПО ХОРУ „ДУМКА"

†

Ділимося сумною вісткою,
яка наспіла до нас з України
про наглу смерть
в день 18-го листопада 1965 року

Всечесного Отця
ІВАНА КОСОНОГИ

довголітнього пароха в Перемиській Дієцезії,
народженого в Угнові 1888 року.

Горем прибиті:

дружина — АННА з КАШУБИНСЬКИХ
з дітьми і внуками в Україні
сестра — ЄВГЕНІЯ СМІШКЕВИЧ
з родиною в ЗДА
брат — ВАСИЛЬ з родиною в Польщі

†

Ділимося з Рідними, Приятелями й Знайомими
сумною вісткою, що дня 11-го листопада 1965 року,
в рідному місті Кути, Івано-Франківської області,
на 72-му році трудолюбивого життя, упокоїлася в Бозі,
наша Найдорожча МАТИ

МАРІЯ з ДМИТРУКІВ КАХНИКЕВИЧ

Покійна залишила в сумтку:
дочку — ДАРІЮ з Родиною в Україні,
сина — ЛЕВКА з Родиною в Україні, і
сина — ЕВГЕНА в Америці

●

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
буде відслужена в українській католицькій церкві
СВ. ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО в ЮТИЦІ,
дня 25-го ГРУДНЯ (субота) в год. 10-ій рано.
До участи в святих молитвах за душу Покійної Мами
запрошує Приятелів і Знайомих
син — ЕВГЕН

Ія Мацюк у Бразилії

В жовтні до Бразилії завітала відома українська співачка Ія Мацюк. Ще вісім років тому артистичне подружжя Ія і Любомир Мацюки мешкали в цій країні, але в силу різних причин перенеслися на постійний побут до ЗДА, до Шикаґо. Тепер пані Ія на нашому терені є „визначним гостем з Америки".

Мета приїзду полягає в награванні довгограйних платівок для американської фірми „Супер". Свого часу згадана фірма вже випустила одну довгограйну платівку з піснями Ії Мацюк (фортеп. супровід проф. Євгена Маслюка), що мала широкий попит, швидко її розпродано. Тепер пані Ія, а згодом і її чоловік, п. Любомир Мацюк, який приїде до Бразилії десь у грудні, при співучасті санпавлівської симфонічної оркестри, мають награти аж три серії довгограйних платівок.

Дві з них — суцільно українські, вони відтворять наші народні пісні та доробки кращих наших композиторів, у тому Лисенка („Ой, одна я, одна"), Фоменка (арія з опери „Маруся Богуславка"), Степового („Усоптала стежечку"), Чишка („Чом, чом не прийшов") та інших. Окрема серія платівок присвячується інтернаціональним оперовим аріям і дуетам, що виконуватимуться різними мовами (українською, німецькою, італійською, французькою, португальською). Роботу вже розпочато, вона успішно посувається вперед. Крім посиленої праці над платівками, пані Ія бере також діяльну участь в інших мистецьких ділянках.

У Ріо де Жанейро, під патронатом бразилійського міністерства виховання, наша співачка успішно виступає в радіо, подаючи широкому бразилійському загалові народні й клясичні твори багатьма мовами, в тому і українською. Радієвий заповідач кожного разу проголошує в етер про виступ „відомої української співачки". Там же, в Ріо відбуваються її виступи і в телевізії „О Глобо".

В зв'язку з тим, що головна праця над виготовленням платівок провадиться в Сан Павлі, Ія Мацюк і в тому місті має свої концерти. Співає вона в найвидатнішій бразилійській телевізії „ТУПІ" та готується до великого прилюдного концерту в залі мистецького товариства „Проарте".

Між багатьма справами, пані Ія знайшла час відвідати місто Куритибу, де прожила довгі роки і де має багато приятелів та знайомих. Там її знайомі українці зустріли, як кажуть, „з широкими обіймами". В день приїзду вона попала на українські вечерниці в Репрезентаційному Домі Хліборобсько-Освітнього Союзу. Не встигла зайти до залі, як там вибухла справжня буря оплесків. З місця ж її вибрали до складу жюрі конкурсу на кращу українську народню ношу. Пані Ія теплими словами привітала присутніх від американських українців.

У розмові з автором цих рядків, наша славна артистка сказала про приємне враження, яке справили на неї вечерниці. Особливо їй сподобалися тонкої роботи українські вишивки, що прикрашали модерні суконки дівчат і пань. У так оздоблених суконках, на думку пані Ії, сміливо можна ходити на балі, концерти і навіть на офіційні урочистості. Українська вишивка на модерній суконці виглядає куди ліпше, ніж всяка інша. До вподоби прийшлися також танки у виконанні куритибської молоді, на вечерницях, українські строї на ній, як і українська мова в устах юнаків та дівчат — яскраво свідчить, що український дух в Куритибі не зникає.

Справжній подив в нашої гості викликав будинок Хліборобсько-Освітнього Союзу, що за її побуту в Куритибі лише будувався. Цей будинок має два поверхи, велику театральну залю, сцену, в ньому міститься редакція „Хлібороба", друкарня, бар-ресторан і багато різних наших установ, є тут також мешканеві кімнати, а від вулиці розташувалися три крамниці.

У Куритибі Ія Мацюк має намір дати спеціяльний концерт для українців у будинкові ХОС-у. Вона виступить і у великому міському театрі „Гваїра". Дістала також запрошення взяти участь у програмах куритибської телевізії.

Після Бразилії пані Ія має відвідати Арґентину, Уруґвай та Чілі. 12-го грудня вона вже буде в Лос Анжелесі, де виступить в мистецькій програмі Академії на честь Кир Андрея Шептицького.

Мих. Килимний

Лос Анджелес, Каліф.

ВИБІР КОРОЛЕВИ КРАСИ

Тут виринула думка в декого серед українських каліфорнійців вибрати королеву краси українського Лос Анджелесу. Приступлено до старанної підготовки здійснити цю ідею, що сталося 23-го жовтня старанням Товариства Акторів Української сцени при УКО в Лос Анджелесі, під час Перших Осінніх Вечерниць в залі авдиторії УКО. Рішенням джюрі, в складі якого були голівудський фільмовий актор Михайло Мазуркевич, акторка української сцени Марія Шумська, режисер Борис Грінвалдт, доктор Снилик, артист-маляр п. Баляс, та відомий громадський діяч Микола Новак, — вибрано на королеву громадську дівчину, вродливу панну Соню Березовську.

На першу принцесу обрано панну Мартусю Людкевич, активну в українськім балеті; на другу принцесу — акторку панну Ларису Плаван.

Панною вечора проголошено балерину панну Гретхен.

Присутні були захоплені з щирої атмосфери вечора, який розпочався мистецькою програмою високого мистецького рівня. Відзначити треба зокрема солістів: пані Е. Грінвальд, пані М. Мелентьеву і пана П. Марцінова, котрі чутливо-романтичними піснями перенесли кожного в чарівну країну київських пахучих каштанів і вічно усміхненого Стрийського парку. Акомпаніював п. Вірко Балей.

Танцювальна група І. Ерґліс-Смальцева своєю динамічною красою та високим рівнем, під настроєвий сольоспів А. Рудника, захопила кожного. Виконавців програми нагороджувано спонтанними оплесками.

Опівночі почулися врочисті звуки королівського маршу і урочисто проголошено про принцес і королеву. По червонім килимі входили принцеси, щоб перед символічним троном зустрінути королеву, яку присутні нагороджували рясними оплесками.

Мистецький керівник Т.А.У.С. і сеньйор української сцени режисер Б. Грінвальдт вкладав на голови королеви і принцес корони.

В охороні „почесної" ескорти панів, королева і принцеси перейшли по залі, щоб потім засівши на трон, який стояв на тлі стилізованої декорації.

Королівським вальсом продовжувано вечір.

Присутні були зворушені. Вибір королеви відбудеться і в найближчому році.

Вечір дав усім задоволення. Це сталося завдяки організаторам і виконавцям програми.

Нехай цей почин увінчається в майбутньому ще кращим успіхом в найближчих роках.

С. Ш.

Українці найменовані на членів Міжнародної Вільної Академії

(Закінчення зі стор. 1-ої)

міжнародних установ визнає принцип рівности між всіми поневоленими Росією народами.

В науковій частині Асамблеї відбулося насамперед відзначення пам'яті пок. Кареля Пусти, естонського дипломата та співтворця естонської держави у 1918-20 роках. К. Пуста був після смерти проф. Шульгина віце-президентом Академії, і спричинився до її поширення. Згодом прочитано 12 доповідей, які стояли на високому рівні. Українська участь була і тут жива: проф. д-р О. Кульчицький читав доповідь про „Етнічний тип українця з погляду сомато-психічного"; інж. А. Жуковський дав погляд на „Релігійну ситуацію в Україні", а на закінчення д-р А. Вирста представив „Українську музику у її пов'язанні із західньоевропейською" даючи багате музичне обрамування, як ілюстрацію (поодинокі приклади були награні на магнетофонну плівку).

Після Асамблеї відбулося приняття у кімнатах польської бібліотеки, в приміщеннях якої відбуваються також річні асамблеї Академії, що добула собі вже в житті поневолених народів відповідне місце. Від спільнот залежить тепер тільки, чи Академія зможе продовжувати діяльність і сповнити своє завдання інформації західнього світу про стан на Рідних Землях поза залізною заслоною.

Збори Відділів УНСоюзу

НЕДІЛЯ, 26-го ГРУДНЯ 1965 Р.

WILMINGTON, Delaware. Річні збори Б-ва св. Івана Хрестителя — 247 Відд. УНС о год. 3-ій по пол. в церковній залі св. ап. Петра і Павла. Просимо своїх членів явитися на зборах — Управа.

Посмертні згадки

СЛОБОДЯН АНДРІЙ, кількалітній голова Т-ва „Мир" — 324 Відд. УНС, помер дня 6 грудня 1965 р. Народився в с. Заздрість, пов. Теребовля, Зах. Україна в 1888 р., проживши 77 літ. Покійний був прикладним членом та головою Т-ва „Мир", дуже дбав про добро Т-ва. Залишив у великому смутку 3 синів: Петра, Мирослава і Івана. Похований на цвинтарі в Фако Чейс.

Вічна Йому Пам'ять!

І. Струк, секр.

Праця — HELP WANTED FEMALE

HOUSEKEEPER PRIVATE HOUSE
5½ days. — Light Cooking. Sleep in. Two Boys — 5 & 8 years. References — Salary $50.00.
BAyside — 5-2522

NURSES, O. R.
Monday to Friday, 5 days, good salary. Many benefits. Furnished apt. available.
Doctors Hospital.
LE 5-3000 Ext. 133

ГОСПОДИНЯ - ҐУВЕРНАНТКА, Port Washington, L. I. Европейка. Спальня на місці. Жадних клопотів. Досвід. Досконалі рекомендації. Мусить любити дітей. Платня залежно від здібностей. Власна кімната, „air conditioner" і TV. Добрий дім, мусить говорити по-англійськи: Тел. від 9-11 р. (518) 883-9238

Праця — MALE & FEMALE

ОПЕРЕЙТОРИ -КИ
машин до шиття. Досвід при накривалах на меблі. Приємні умовини праці.
Call AL 5-8600 — Ext. 24
Ask for Mr. Harry Haber

Business Opportunity

COAST TO COAST EQUIPMENT
1963 GMC. V-8 Diesel. Tandem tractor. Sleeper cab. 1963 40 foot refrigerated trailer with meat rails & sliping tandem. Owner must sell.
BO 3-6997

КОМПЛЕТНА
ОВОЧЕВА КРАМНИЦЯ
29-18 Crescent St. Astoria, N.Y.
Тел. між 9 A.M — 7:30 P.M.
728-9257

Праця — HELP WANTED MALE

MACHINISTS
1st & 2nd class
Milling Machine Operators
Hydrotel Operators
Hand Finishers
Profiler Operators
INSPECTORS MECHANICAL
Steady work & overtime
Day and night shifts
Liberal company benefits
Blue Cross, Major Medical, Life Insurance & Long Term Disability
Call Mr. John at RA 8-4090 or apply in person, 9-4
ZARKIN MACHINE CO.
34-19 10th St., L.I. City
Convenient Subways & Buses
An Equal Opportunity Employer

Linden, N. J.
AUTO new car get ready mechanic; must have experience in preparing new vehicles. Good working conditions, steady employement. Wallace Chevrolet, 355 E. Linden ave., Linden, N.J. (201) HUnter 6-4900

MACHINE SHOP HELPERS
Start as Painter. Ambitious Married Man. Can advance. Excellent opportunity for right men.
FARMINGDALE SHOP
Call (516) HR 3-3582

DRAFTSMEN — STRUCTURAL
Minimum 3 years' experience, fired heaters, boilers, incinerators and related equipment.
WE ARE a company of high repute with great expansion plans creating permanent openings for advancement with excellent potential plus salary plus benefits. Write at once. Mr. Thomas McLean. Eve appointment also.
ALCORN COMBUSTION CO.
830 3rd Ave., NYC, New York
An equal opportunity employer.

ДОСВІДЧЕНІ
МЕХАНІКИ
машин до пакування
ПОТРІБНО ДО НАШОЇ НОВОЇ ФАБРИКИ.
ЩЕДРІ БЕНЕФІТИ
Інтерв'ю у
AMERICAN TACK CO.
25 Robert Pitt Drive
Monsey, N. Y.
між 9 і 11 a.m.
Телефон
914 EL 7-4020 за App't

MACHINE SHOP TRAINEES
Some mechanical Aptitude necessary.
See our larger ad under machinist.
ZARKIN MACHINE CO.
34-19 10th St., L.I. City
Convenient to Subways & Buses
An equal opportunity employer

TOOL MAKER
Using sketches and/or prints. Must be able to build jugs; fixtures, tools & dies for air operated equipment & power presses. Knowledge of electro-mechanical assembly essential. Start $3.00 per hour; + overtime & usual fringe benefits.
Call Mr. K. Haring, 727-1500.
An equal opportunity employer

DAY ORDERLY
7 A.M. to 4 P.M.
EVENING ORDERLY
3 P.M. to 12 P.M.
Experienced only. Liberal benefits, vacation.
METHODIST HOSPITAL OF BROOKLYN
506 6th St. 780-3316

МЕХАНІКИ
З досвідом при заграничних автах. Добра платня, постійна, приємні умовини праці. Голоситись цілий тиждень до
S & R American Service Center
175 Central Ave., White Plains, New York. Mr. Dick Stearns
(914) RO 1-6116

Sewing Machine for Sale

МАШИНИ до ШИТТЯ
Дещо уживані Singer Zig-Zag (роблять все). 1965 модель в консолі. Повна гарантія — $36.00 або $1.25 тижнево.
PRESTIGE IN 9-8554

Різне

Українське Висилкове Бюро
ROMAN PARCEL SERVICE
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430 — бажає — ВСІМ ВЕСЕЛИХ СВЯТ та щасливого НОВОГО РОКУ
Дня 25 і 26-го грудня 1965 р. як також 1-го і 2-го січня 1966 року бюро буде закрите.

Miscellaneous

ДО ВИНАЙМУ — 125 Corbin Ave., J.C., 3 кімнати, всі удогіднення, рент $67.00, також ПОТРІБНО СУПЕРА до 24 род. дому, олив. огрівання. Помешкання і платня. Голоситись у супера при Corbin Ave. або телеф. 434-2310.

Розшуки

Д-ра М. Черкавського з Ярослава пошукує О. Гіліцінська. Має бути в Арґентині. Адреса:
13 Meadowlark Lane
East Brunswick, N.J. U.S.A.

Real Estate

Увага! УКРАЇНЦІ! Увага!
Доми — Доми — Доми
від 2 род. — 30 род.
в різних околицях великого Ню Йорку. З малою готівкою.
Голоситися до
УКРАЇНСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА
TRIDENT REALTY CO.
98 Second Avenue
NEW YORK, N. Y.
Tel.: 477-6400

ОКАЗІЙНО на ПРОДАЖ
5 акрів землі (сіножать), чудовий краєвид — 7 кімн. дім з оливним огріванням, дві модерні лазнички, два гаражі, 5 хвилин від Союзівки. Ціна $17,500.
300 акрів землі, 2000 стіп фронту до гайвею 209, бл. Сумівки.
Stephan OLEKSIW
P.O. Box 348, Kerhonkson, N.Y.
Новий — тел.: 914 626-7682

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Funeral Directors

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 Springfield Avenue
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 5.548 Лев проти Тарзана!

ZOMAT AND HIS TRIBE GREW RESTLESS, SO TARZAN RELEASED THEM TO GO THEIR WAY--

LATER, WHILE WANDERING ALONE THROUGH THE JUNGLE, HE SUDDENLY RECOILED IN ALARM--

FOR DIRECTLY AHEAD WAS A DANGEROUS AND WOUNDED LION!

Зомат і його плем'я непокоїлися, і Тарзан дозволив їм відійти во-свояси

Пізніше, мандруючи самотньо по джунґлях, він нагло відчув алярм...

Бо саме перед ним був небезпечний і поранений лев!